

KORTTI 2: NETTI JA KAVERIT

Netti voi olla tärkeä osa lapsen sosiaalista verkostoa. Tämän kortin kysymysten avulla ammattilainen voi saada käsitystä lapsen sosiaalisista suhteista ja kiinnittää huomiota, jos lapsella on niihin liittyen huolta. Sensitiivisyys on huomioitava kaverisuhteista puhuttaessa, koska moni lapsi saattaa kokea niissä haasteita.

Kysymykset lapselle:

- Millainen on mielestäsi hyvä kaveri?
- Missä nettikavereita voi saada?
- Miten nettikaveruus eroaa livekaveruudesta?
- Millä sovelluksilla tykkäät viestitellä?
- Millaisia profiileja olet luonut nettiin? Mistä syystä profiilit saattavat olla jotakin muuta kuin todellisuus?

KORTTI 1: NETTIKUULUMISET

Ensimmäinen kortti ohjaa aiheeseen kuuluminen kysymisen kautta. Tavoite on luoda turvallinen yhteys lapseen ja antaa hänen kertoa omista lähtökohdistaan mitä hän tykkää tehdä netissä ja missä hän siellä liikkuu. Tässä kohdassa aikuisen ei tule alkaa valistamaan netin käytön määrästä tai tehdä lapsen kertoman perusteella liian pitkälle meneviä oletuksia esimerkiksi lapsen pelaamisesta, hänen käyttämistään netisivustoista tai lapsen perheolanteesta.

Kysymykset lapselle:

- Mitä tykkäät tehdä netissä?
- Mitä sivustoja tai sovelluksia käytät? / Missä yleensä käyt netissä?
- Mitä tiedät sovellusten/pelien ikärajoiista?
- Ketä tai millaisia sivustoja seuraat / mitä pelejä pelaat netissä?
- Mistä saat tietää parhaita peleistä tai ketä kannattaa seurata netissä?
- Milloin yleensä vietät aikaa netissä?

KORTTI 4: OMAT RAJAT NETISSÄ

Lapsen kanssa pohditaan, miten omia yksityisyyttään voi suojata netissä. Mikäli lapsen rajoja on rikottu, tulee lapselle korostaa sitä, että asiasta kertominen on hyvä asia eikä tapahtunut ole lapsen syy. Lasta tulee auttaa kertomaan kokemastaan ja hakemaan tarvittaessa apua. Näin voidaan vahvistaa lapsen uskoa omiin kykyihinsä toimia vaikeassakin tilanteessa.

Kysymykset lapselle:

- Mitä tarkoitetaan asioiden jakaminen netissä?
- Mitä eroa on yksityisellä ja julkisella profiililla? Miten se vaikuttaa siihen mitä jaat?
- Mitä ajatukset kuvien/videoiden jakamisesta?
- Mitä jos joku toinen pyytää sinua jakamaan netissä jotakin? Entä jotain sellaista mitä et halua?
- Mitä teet, jos sinusta on jaettu kuva/video ilman lupaa?
- Millaiset asiat ovat mielestäsi henkilökohtaisia asioita?
- Osaatko ottaa kuvakaappauksen?
- Osaatko estää henkilön netissä?

KORTTI 3: OUTO OLO

Kortin avulla on tarkoitettu käydä läpi millaisia haitallisia asioita lapsi saattaa kohdata netissä. Tavoite on vahvistaa lapsen taitoja toimia, mikäli hänelle tulee vastaan jotakin, joka herättää hänessä oudon tai epämieluisan tunteen. Lasta on hyvä vahvistaa siinä, että hänen kokemansa tunne on oikea. Jos lapsi kohtaa jotakin, joka ei tunnu hyvältä tai oikealta, on siitä aina tärkeää jutella turvallisen aikuisen kanssa.

Kysymykset lapselle:

- Oletko kohdannut netissä jotain, josta jäi outo tai epämieluisa olo?
- Millaisia ikäviä asioita netissä saattaa tulla vastaan?
- Millaista kiusaamista netissä voi tapahtua?
- Miten toimit silloin, jos joku tuntematon sanoo sinulle netissä, että *”tämä on salaisuus, ethän kerro eteenpäin”*?
- Mitä teet, jos joku netissä kohtaaasi asia tuntuu ikävältä tai mietityttävältä?

 Pelastakaa Lapset

 Pelastakaa Lapset

ILMOITA!

nettivihje.fi

 Pelastakaa Lapset

KORTTI 6: TUNNE

Viimeisen kortin avulla reflektoidaan käytyä keskustelua. Tämä auttaa lasta päättämään käydyn prosessin ja suunnittamaan eteenpäin seuraavaan hetkeen. Aikuisen on hyvä kiittää lasta keskustelusta ja sanoa jotakin positiivista lapsesta esimerkiksi näin: ”Minuun teki vaikutuksen se, miten sinä...” Palautte voi vahvistaa lasta ja tehdä hänen vahvuuksiaan näkyväksi.

Kysymykset lapselle:

- Millainen olosi on nyt?
- Millaisia asioita opit keskustelustamme?
- Miten uskot käymämme keskustelun vaikuttavan omaan nettikäyttäytymyiseesi?
- Mistä olisi mielestäsi tärkeää vielä jutella?
- Mitä sinulla on vielä suunnitelmassa tälle päivälle?

KORTTI 5: TURVALLINEN AIKUINEN

Yhdessä mietitään, löytyykö lapsen sosiaalisesta verkostosta joku, jonka lapsi kokee turvallisena ja kelle voi kertoa vaikeistakin asioista. Turvallinen aikuinen voi olla esimerkiksi lapsen opettaja, harrastuksen ohjaaja, nuorisotyöntekijä tai koulukuraattori.

Kysymykset lapselle:

- Kenen kanssa tunnet olosi turvallisiksi ja millaiset asiat tuovat sinulle turvaa?
- Mistä saat apua, jos kohtaat jotakin ikävää netissä?
- Onko koulussa tai harrastuksissa joku aikuinen, jonka uskot auttavan sinua, jos tarvitset apua?
- Millaisia taitoja on mielestäsi hyvä harjoitella, jotta voit toimia turvallisesti netissä?

BONUSKORTTI: ILMOITA

Bonuskortin avulla voit keskustella lasten kanssa Netivihje-palvelusta, jonne myös lapsi voi ilmoittaa:

- jos aikuinen tai tuntematon henkilö kohdistaa lapseen seksuaalista häirintää netissä
- jos aikuinen tai tuntematon henkilö houkuttelee lasta seksuaalisiin tarkoituksiin netissä (grooming)
- jos lapsen alastonkuvia tai –videota levitetään
- jos lapsi näkee netissä lapseen kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavaa materiaalia
- jos lapseen kohdistetaan seksuaaliväkivaltaan liittyvää ihmiskauppaa

Voitte käydä yhdessä **Nettivihje-fi** sivulla ja voit näyttää lapsille, missä ilmoitus tehdään ja mitä tietoja lomakkeelle kirjoitetaan. Ilmoittaa voi itseän tai kaverein kohdistuneesta seksuaaliväkivallan teosta netissä.

Nettisivuiltamme Nettivihje-fi on paljon lisätietoa lapsiin kohdistuvasta seksuaaliväkivallasta ja materiaalia työsi tueksi.

